

OBRTNIČKO-INDUSTRIJSKA ŠKOLA ŽUPANJA
V.Kraj 42, 32 270 Županja

NACIONALNO ISTRAŽIVANJE: ORGANIZACIJA SAJMOVA
VJEŽBENIČKIH TVRTKI U ŠKOLAMA RH

Izveštaj o rezultatima istraživanja

Vedrana Prkić, univ.spec.oec.,
nastavnik savjetnik

Županja, travanj 2026.godine

SADRŽAJ

UVOD.....	1
1. REZULTATI.....	2
ZAKLJUČAK.....	13
LITERATURA.....	15

UVOD

Sajmovi vježbeničkih tvrtki predstavljaju važan dio obrazovanja učenika u ekonomskim i srodnim školama. Oni omogućuju učenicima da stečena teorijska znanja primijene u praksi. Kroz simulaciju stvarnog poslovnog okruženja, učenici razvijaju poduzetničke vještine. Na sajmovima učenici predstavljaju svoje vježbeničke tvrtke i proizvode ili usluge koje nude. Time uče kako komunicirati s potencijalnim klijentima i partnerima. Osim toga, razvijaju vještine timskog rada i organizacije. Sudjelovanje na sajmovima potiče kreativnost i inovativnost kod učenika. Učenici imaju priliku naučiti kako voditi poslovne razgovore i pregovore. Također, upoznaju se s osnovama marketinga i promocije. Sajmovi pružaju realan uvid u funkcioniranje tržišta. Učenici se suočavaju s izazovima koji ih pripremaju za buduće poslovno okruženje. Kroz ovaj oblik rada povećava se njihovo samopouzdanje. Sajmovi omogućuju i razmjenu iskustava između različitih škola i učenika. Time se potiče suradnja i umrežavanje među mladima. Učenici uče kako predstaviti svoju ideju na jasan i zanimljiv način. Također razvijaju komunikacijske i prezentacijske vještine. Sajmovi često uključuju i elemente natjecanja, što dodatno motivira učenike. Sudjelovanjem učenici dobivaju osjećaj odgovornosti za svoj rad. Ovakva iskustva pomažu im u donošenju odluka o budućoj karijeri.

Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja je utvrditi važnost sajмова vježbeničkih tvrtki u obrazovanju učenika u RH. Poseban naglasak stavlja se na procjenu zadovoljstva učenika i nastavnika sudjelovanjem na sajmovima te identificiranje prednosti i mogućih nedostataka ovakvog oblika učenja. Cilj je i utvrditi koliko sajmovi potiču kreativnost, timski rad i samopouzdanje kod učenika. Na temelju dobivenih rezultata nastoji se predložiti mjere za unapređenje organizacije i provedbe sajмова vježbeničkih tvrtki.

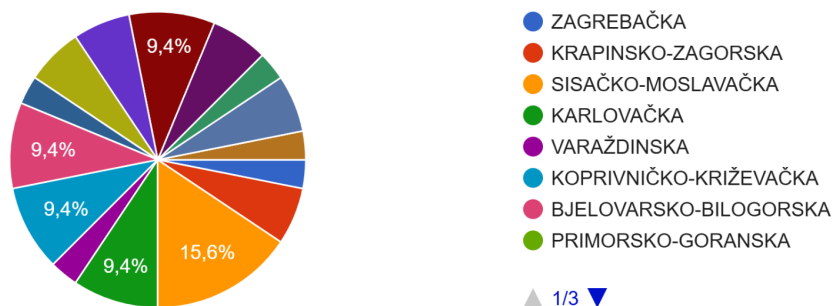
Metodologija istraživanja

U istraživanju su sudjelovali nastavnici iz 32 škole s područja Republike Hrvatske. Za ispitivanje se koristio anketni upitnik. Upitnik se sastojao od 15 pitanja. Anketno ispitivanje je bilo u potpunosti anonimno i trajalo je oko 5 minuta. Nastavnicima iz škola koje imaju predmet Vježbenička tvrtka je podijeljena poveznica na anketni upitnik koji je bio izrađen u Google Formsu. Rezultati provedenog istraživanja objavljeni u ovom izvještaju predstavljani su kvantitativno u obliku grafikona prema pitanjima iz anketnog upitnika.

1. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

1. Županija iz koje dolazim

32 odgovora

Iz navedenog grafikona možemo vidjeti podjednak postotak nastavnika iz pojedinih županija u RH, dok je značajniji broj iz sisačko-moslavačke županije (ukupno 4 odgovora).

U drugom pitanju vidimo koje su sve škole u RH sudjelovale u istraživanju.

2. Naziv škole iz koje dolazim i mjesto

32 odgovora

Ekonomska i trgovačka škola

Srednja škola Glina

Srednja škola Novska

Komercijalna i trgovačka škola Bjelovar

Ekonomska škola Pula

SŠ VALPOVO

Ekonomska škola Sisak

SŠ Tina Ujevića Vrgorac

Ekonomska i turistička škola Daruvar

Strukovna škola Virovitica

Obrtničko-industrijska škola Županja

Ekonomska škola Imotski

Ekonomsko-birotehnička i trgovačka škola Zadar

Ekonomska škola Velika Gorica

Srednja škola Tina Ujević Kutina

Ekonomska škola "Braća Radić " , Đakovo

Gospodarska škola Varaždin

Treća ekonomska škola Zagreb

Ekonomska i trgovačka škola I.Domca Vinkovci

Treća ekonomska škola

SREDNJA ŠKOLA ZABOK

Strukovna škola Đurđevac

Ekonomsko-turistička škola, Karlovac

Prva srednja škola Vukovar

Sskc

Srednja škola Krapina

Srednja škola Novska

Srednja škola Slunj

ETŠ, Karlovac

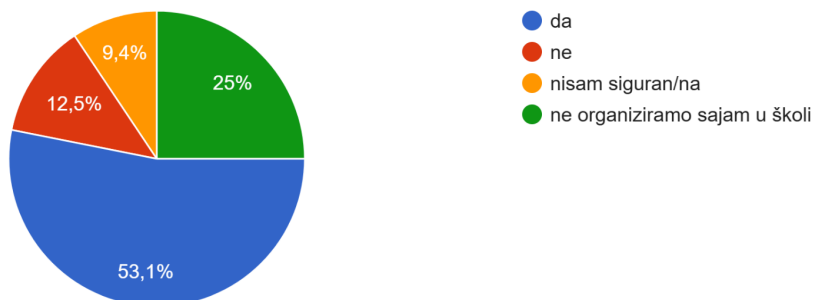
Srednja škola Vela Luka

SŠ Obrovac

Ekonomska i birotehnička škola Bjelovar

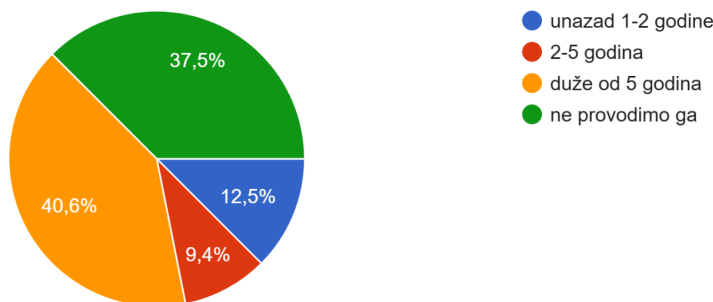
3. U školi smo dobro organizirani u provedbi sajma na školskoj razini

32 odgovora

4. Sajam vježbeničkih tvrtki u školi provodimo i organiziramo

32 odgovora

5. Opišite razloge zašto ga organizirate/ ne organizirate u svojoj školi.

32 odgovora

odlazimo na terenski rad kod partnerskih tvrtki, te po jednom u godini na Međunarodne sajmove u Italiji, Austriji i Sloveniji, uz sve aktivnosti / od pripremnih, do post sajamskih jer naši zaposlenici tvrtki na sajmovima provode simulaciju nastupa svoje tvrtke na profi sajmu. Od treninga osoblja, preko dokumentacije i vizije izložbeno prodajnog prostora, odrade intervjua, snimanja audio video materijala po zadacima i prezentacije post sajamskih dojmova i obaveza. Tako da nam školska razina nije trenutno prioritet.

u školskoj godini upisuje se jedan razred koji ima predmet Vježbenička tvrtka, dakle po jedna tvrtka

Sajam VT organiziramo iz razloga jer želimo ostalim učenicima pokazati što učenici rade tijekom nastave, čime se tvrtke bave, kako je organiziran posao, što su učenici naučili.

Organiziramo ga u sklopu dana otvorenih vrata

Učenici ga vole, ugodna atmosfera, duh zajedništva

Ne organiziramo ga jer se nitko ne želi još dodatno s tim opterećivati.

Krenuli smo s organizacijom zbog obilježavanja Globalnog tjedna poduzetništva

Učenici mogu primjeniti naučeno

Išli smo na sajam Vježbeničkih tvrtki u Zagre

Organiziramo sajam jer je to najbolji način da se pokaže sve što su učenici naučili i napravili kroz rad vježbeničke tvrtke. Pri tome vježbaju komunikacijsko-prezentacijske vještine. Motivacija učenika je na najvećoj razini. Ne organiziramo zbog financijskih razloga jer sajmovi u školi i izvan iziskuju dodatna novčana sredstva.

Učenici vole sudjelovati na sajmu. Sajam im omogućuje da se kreativno izraze, da pokažu svoja znanja i vještine.

-

Povezivanje teorije i prakse, razvijanje poduzetničkih vještina i kreativnosti, priprema za tržište rada i buduće obrazovanje, suradnja sa stvarnim tvrtkama i zajednicom, prezentacija i vidljivost škole.

Organiziramo ga kako bi učenici poboljšali svoje komunikacijske, organizacijske i ostale vještine potrebne za aktivno uključenje na tržište rada, oslobodili se treme i javnog nastupa te iskusili nešto novo.

Kako bi učenici predstavili svoj rad o stečene vještine na VT-u.

Učenici puno nauče iz organizacije i provedbe aajma, a tekođer se nalazi u kurikulu predmeta .

Organiziramo sajam u školi jer isti uklapamo u neki prigodni datum/proslavu ili slično što se odvija u školi. Organizacija je jednostavna i lako provodljiva. Teško je povezati se s drugim školama otkako ne postoji SUVt sustav. Surađujemo sa školama iz cijele Hrvatske putem druge platforme, ali bilo bi nam teško otputovati npr. u Dubrovnik na sajam VT. Do sada smo raspolagali sa minimalnim sredstvima za provedbu sajma, što je također bilo demotivirajuće.

Učenicima je sajam nešto konkretno i odlična motivacija za rad za treniranje životnih vještina (timski rad, komunikacijsko-prezentacijske vještine, odgovornost, kreativnost itd.)

Mali broj učenika pa ga organiziramo jedino u skolpu Božićnog sajma.

Učenici koji polaze nastavu iz predmeta vježbenička tvrtka imaju mogućnost sudjelovanja na sajmu, ako odlazimo na druge sajmove koje organiziraju druge škole tad mogu sudjelovati samo neki učenici jer su veliki troškovi odlaska i sudjelovanja na sajmu.

6. Ukoliko ga organizirate u školi, što je ono što smatrate dobrobitima organiziranja istog?

32 odgovora

-

Primjena znanja, snalaženje u novonastalim situacijama, razvijanje prezentacijskih i komunikacijskih vještina, razvijanje timskog rada učenika, razvijanje natjecateljskog duha, jačanje sigurnosti javnog nastupa (učenici imaju zadatak javno prezentirati rad svoje tvrtke)

ne organiziramo

Upoznavanje rada drugih VT, dobivanje dodatnog poticaja i motivacije u radu nakon usporedbe istih aktivnosti.

Druženje učenika sa svojim vršnjacima i usporedbe rada

x

-

Ne organiziramo Sajam u školi zbog prostornih uvjeta kojih nemamo-sudjelujemo u regionalnim Sajmovima

Povećanje motivacije, drugi učenici i nastavnici mogu vidjeti što i kako se radi na satima Vježbenicke tvrtke, učenici dobiju nove ideje, sklapaju prijateljstva...

--

Isti odgovor kao na prethodnom pitanju

U svakom slučaju bruse se generičke kompetencije učenika i jače se međusobno povezuju, no ja konkretno s paralelnom kolegicom njegujem referentnost partnera na ugovornoj bazi pa se povezuju na poslovnim sastancima, pregovorima, zajedničkom teambuildingu, ...

Pokazati znanja i vještine koje su učenici usvojili tijekom nastave, ali i znanja koja su usvojili iz drugih predmeta, a koja im koriste u radu VT.

Učenici se bolje povežu, razmjenjuju iskustva, kritičko razmišljanje, razvijaju komunikacijsko prezentacijske vještine

Aktivnost i angazman učenika, odmak od svakodnevne nastave, osjećaj korisnosti kod učenika

.

Ne organiziramo

Upoznavanje mlađih učenika s radom vježbeničkih tvrtki

Primjena znanja i pokazivanje istoga među vršnjacima

Ne organiziramo sajam u našoj školi

Učenici pokazuju motivaciju, zainteresiranost te se potiče i natjecateljski duh. Uče jedni od drugih.

Zadovoljstvo učenika koje iskazuju nakon sajma. Imaju mogućnost poslovnog pregovaranja, sklapanja poslova, kontakti s drugim učenicima, odgovornost učenika u pripremi sajma, ponašanje na sajmu, izvješće o sudjelovanju na sajmu i dr.

Mogućnost inovativnog učenja. Učenici također imaju partnere iz realnog sektora, poduzetnike iz Velike Gorice koji ih podržavaju na sajmu i posjećuju sajam i tako prezentiraju i sebe i sudjeluju u radu naše škole.

Povezivanje teorije i prakse, razvijanje poduzetničkih vještina i kreativnosti, priprema za tržište rada i buduće obrazovanje, suradnja sa stvarnim tvrtkama i zajednicom, prezentacija i vidljivost škole.

Promocija škole i zanimanja, osobni razvoj učenika i nastavnika mentora.

Učenici izlagači se uživaju u pripremi i provedbu sajma, a učenicima posjetiteljima također je zanimljivo.

Učenje, promocija škole jer se često povežemo sa sajmovima u organizaciji Grada Slunja

Svi učenici i nastavnici se upoznaju s radom naših tvrtki, učenici se osjećaju ugodno i motivirano.

Sve prije navedeno plus učenici nižih razreda vide što ih čeka, a vježbeničke tvrtke vide što funkcionira, a što ne, pa se mogu prilagoditi za druge sajmove

Djeca izlaze iz konfort zone, druže se...

7. Ukoliko ga ne organizirate, što biste naveli kao mogući razlog za organizaciju sajma u školi?

32 odgovora

-

Organiziramo ga

praktično iskustvo

Ponekada je prevelika opterećenost drugim poslovima, aktivnostima, natjecanjima i slično, nepostojanje zajedničke podjele poslova u organizaciji istoga, teret spada na samo jednu osobu i slično.

Prilagodba za tržište

Angažman, moljakanje ostalih nastavnika da oslobode jedan dan za aktivnost, suradnja s kolegama, različiti načini organiziranja vt

..

Kada steknemo uvjete za organizaciju Sajam VT u školi će biti izvrsna prilika za upoznavanje partnerskih tvrtki u okruženju

Primjena znanja stečenog kroz nastavni predmet Vježbenička tvrtka.

Osmišljavanje štanda i poslovno pregovaranje

Mi smo kao škola toliko opterećeni da ga trenutno ne namjeravamo organizirati. Na worldskillsu, ekonomskoj olimpijadi, županijskom poduzetničkom programu Kreiraj svoju budućnost, u EPAS programu u kojem smo 2 god za redom nacionalni prvaci, u raznim usputnim natjecanjima HNBA, HUPa, Min gospodarstva, u Erasmusu,...ne stiže se

organiziramo ga ali u okviru mogućnosti

Samo jedno razredno odjeljenje i to samo komercijalist.

Predstavljanje vlastitog rada tvrtke drugim učenicima

do sada nismo organizirali školski sajam jer unatrag desetak godina sudjelujemo na Međunarodnom sajmu obrtništva, poljoprivrede i gospodarstva Viroexpo Virovitca, niz godina sudjelovali smo i na sajmovima koje organiziraju druge ekonomske škole

Bolje upoznavanje učenika s poslovima prezentacije tvrtke i proizvoda

Najveći razlog što sajam iziskuje dodatni rad učenika i nastavnika. Nije moguće pripremiti tvrtku u dva sata redovne nastave. Učenici su nekad bez problema dolazili subotom, međutim danas nije to moguće. Rad tijekom nastave često izaziva i otpor kolega.

Organiziramo ga.

/

.

Organiziramo ga

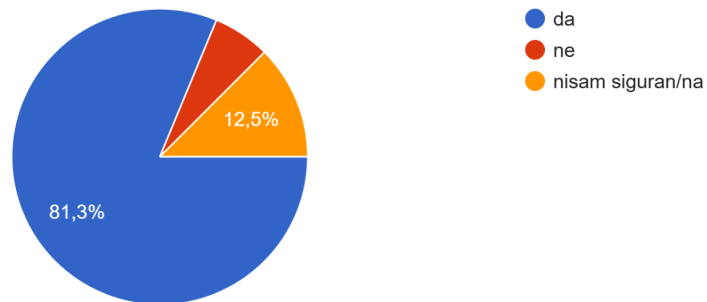
Jednostavnost organizacije, sinergija s drugim aktivnostima učenika.

U sklopu neke druge manifestacije uz učenike drugih razreda.

Učenici trebaju imati mogućnost sudjelovanja na sajmu i iskustvo pripreme za sajam, sudjelovanje na sajmu i obrada rezultata poslovne suradnje.

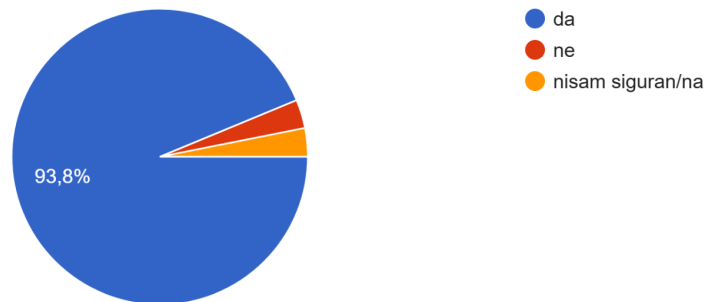
8. Organizacija sajma znači puno posla za nastavnika

32 odgovora

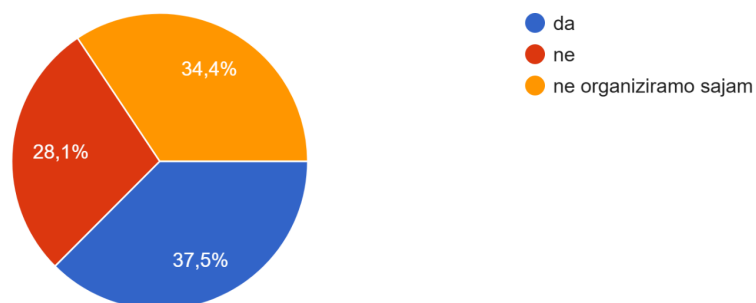
9. Smatram da organizacija sajma ima brojne koristi/prednosti za učenike

32 odgovora

10. Učenike nagrađujemo prigodnim nagradama

32 odgovora

11. Osim škole još u pomoći pri organizaciji sajma je uključena (npr. lokalna zajednica, poduzetnici..)

31 odgovor

-

ne

Nitko

Ne

Uglavnom se oslanjamo na vlastite snage.

Partnerska tvrtka kao sponzor u podjeli besplatnih uzoraka, proizvoda.

Lokalna zajednica

X

Xx

Samo škola

--

Svakako bi trebala biti tvrtka partner na prvom mjestu, lokalna samouprava, udruge civilnog društva, poduzetnički centar, ...

Nazalost ne

.

Ne organiziramo

Lokalni obrtnici

Poduzetnici koji su partneri našim tvrtkama, vanjski suradnici koji su uključeni u povjerenstvo (profesori s Veleučilišta, direktorica turističke agencije itd.)

Lokalna zajednica, poduzetnici i osnovna škola s kojom imamo suradnju.

Lokalna zajednica, poduzetnici, donatori, udruge i zadruge

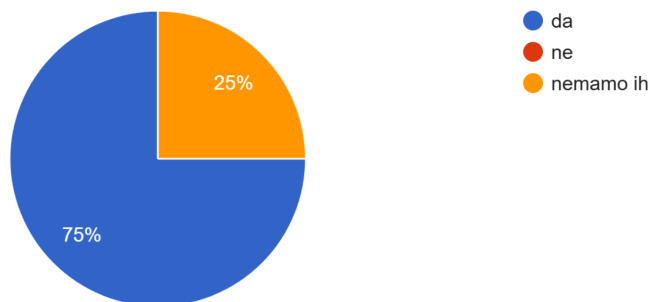
Ne.

Lokalna zajednica, Grad Slunj, poduzetnici sitnijim donacijama

Partner škola Komercijalna i trgovačka škola Bjelovar i Županija bjelovarsko bilogorska.

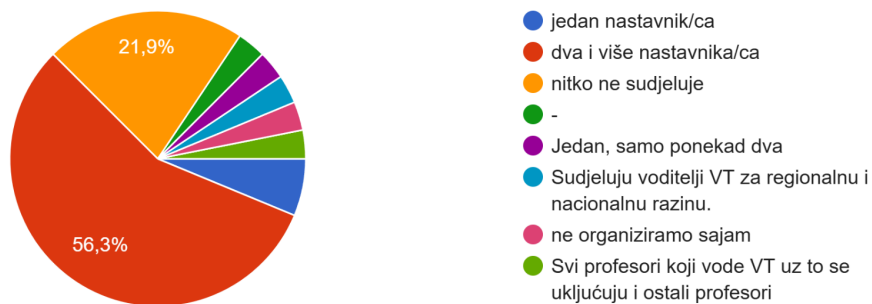
12. Povratne informacije učenika nakon sajma su pozitivne

32 odgovora

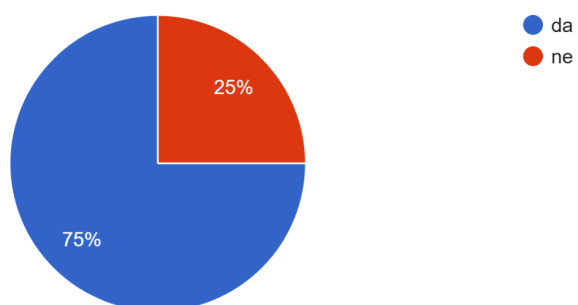
13. U našoj školi u organizaciji sajma sudjeluje

32 odgovora

14. Pored sajma u školi sudjelujemo i na regionalnim i/ili nacionalnim sajmovima vježbeničkih tvrtki

32 odgovora

15. Ukoliko ne sudjelujete na višim razinama, možete li navesti razloge zašto ne sudjelujete

32 odgovora

Sudjelujemo

-

/

Ovisi o financijskim mogućnostima i o pozivima organizatora.

Sudjelujemo redovito.

Sudjelujemo

Xx

Sudjelujemo isključivo na višim razinama jer nemamo prostorne uvjete u školi

Zbog drugih aktivnosti u školi

Troskovi, vrijeme, previse obaveza i odgovornosti.

Sudjelujemo na nekim sajmovima / Varaždin, Zagreb PVT, Worldskills, Bjelovar

Sudjelovali smo prije više godina i nadamo se da ćemo ponovo sudjelovati

Nedostatak vremena zbog dosta aktivnosti u kojima su nam učenici uključeni

Sudjelovali smo, ali zbog uzastopnog izraženog nezadovoljstva učenika više ne sudjelujemo.

Previše posla i organizacija nastave za cijeli dan izostanka

Sudjelovala sam na brojnim sajmovima u školi, regionalnim, državnim i međunarodnim sajmovima. U zadnjih godina se broj sajмова dosta smanjio. Razlog: manjak financijskih sredstava.

.

Sudjelovali smo do Corone, sada sudjelujemo na sajmovima u školi i u organizaciji Grada, to je dosta posla.

Ponekad sudjelujemo, ali proteklih godina se očekivalo da učenike vozimo na sajam u privatnim automobilima, što mi je neprihvatljivo. Koristili smo se javnim prijevozom kada je to bilo moguće i kada je škola mogla osigurati sredstva. Nadam se boljem (novi ravnatelj).

Već sam objasnila

Sudjelujemo kad je prilika.

ZAKLJUČAK

Zaključno, sajmovi vježbeničkih tvrtki imaju značajnu ulogu u obrazovanju učenika. Oni predstavljaju učinkovit način povezivanja teorijskog znanja s praktičnom primjenom. Sudjelovanjem na sajmovima učenici razvijaju niz ključnih kompetencija potrebnih za buduće zapošljavanje. Posebno se ističu komunikacijske, organizacijske i poduzetničke vještine. Učenici kroz ovakav oblik rada stječu sigurnost u vlastite sposobnosti. Također, razvijaju odgovornost i sposobnost donošenja odluka. Sajmovi im omogućuju bolje razumijevanje poslovnog svijeta i tržišnih odnosa. Kroz interakciju s drugim sudionicima učenici uče kako se prilagoditi različitim situacijama. Važan aspekt je i razvoj timskog duha i suradnje. Osim toga, sajmovi potiču kreativnost i inovativnost kod učenika. Nastavnici također prepoznaju vrijednost organiziranja sajмова za učenike. Unatoč brojnim prednostima, postoje i određeni izazovi u organizaciji i provedbi. To uključuje vremenska i prostorna ograničenja, potrebu za dodatnim resursima (nedostatak financijskih sredstava) te mali broj vježbeničkih tvrtki po školama. Ipak, prednosti ovakvog oblika učenja daleko nadmašuju njegove nedostatke. Sajmovi vježbeničkih tvrtki doprinose kvalitetnijem i suvremenijem obrazovanju. Oni pripremaju učenike za stvarne poslovne situacije i izazove tržišta rada. Stoga je važno nastaviti s njihovim razvojem i unapređenjem. Uvođenjem novih ideja i pristupa može se dodatno povećati njihova učinkovitost. Zaključno, sajmovi vježbeničkih tvrtki predstavljaju vrijedan alat u razvoju kompetentnih i spremnih mladih ljudi za budućnost.

Za unapređenje organizacije i provedbe sajмова vježbeničkih tvrtki potrebno je uvesti niz konkretnih mjera koje će povećati njihovu učinkovitost i kvalitetu. Prije svega, važno je unaprijediti planiranje sajмова kroz raniju i detaljniju organizaciju svih aktivnosti. Time bi se smanjio stres i pritisak na učenike i nastavnike. Također, potrebno je osigurati bolju logističku podršku, uključujući prostor, tehničku opremu i materijale za prezentaciju.

Jedna od ključnih mjera je jačanje suradnje s realnim sektorom, odnosno poduzećima i poduzetnicima. Njihovo sudjelovanje može učenicima pružiti realniji uvid u poslovanje i dodatnu motivaciju. Preporučuje se i uključivanje stručnjaka kao članova ocjenjivačkih povjerenstava. Time bi se povećala objektivnost i relevantnost vrednovanja rada učenika.

Digitalizacija sajмова predstavlja još jednu važnu mjeru. Uvođenjem online platformi i virtualnih sajмова omogućilo bi se šire sudjelovanje i dostupnost. Osim toga, učenici bi razvijali i digitalne kompetencije koje su danas vrlo važne.

Potrebno je unaprijediti i sustav evaluacije sajмова. Uvođenjem detaljnijih kriterija i prikupljanjem povratnih informacija od sudionika može se dobiti jasnija slika o kvaliteti organizacije. Na temelju tih podataka moguće je kontinuirano poboljšavati buduće sajmove.

Također, važno je poticati međunarodnu suradnju i sudjelovanje na međunarodnim sajmovima. To učenicima pruža dodatno iskustvo i upoznavanje s različitim poslovnim kulturama. Uz to, povećava se vidljivost škola i njihovih programa.

Na kraju, potrebno je osigurati veću podršku obrazovnih institucija i nadležnih tijela. To uključuje financijsku potporu, ali i prepoznavanje važnosti sajmova kao dijela nastavnog procesa. Sustavnim ulaganjem i unapređenjem organizacije, sajmovi vježbeničkih tvrtki mogu postati još kvalitetniji i korisniji za učenike.

LITERATURA

1. <https://www.asoo.hr/UserDocsImages/Dokumenti/Vjezbenicka%20tvrka-web.kon.pdf> (pristupljeno 3.4.2026.)